C/2025/765

2025.2.11.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

Szakmai szolgáltatások a zöld átállás terén

(saját kezdeményezésű vélemény)

(C/2025/765)

Előadó: **Violeta JELIĆ**

Társelőadó: **Gaetano STELLA**

Tanácsadó:	Vladimíra DRBALOVÁ (az I. Csoporthoz tartozó előadó felkérésére) Alessio D'AMATO (a III. Csoporthoz tartozó társelőadó felkérésére)
Közgyűlési határozat:	2024.1.18.
Jogalap:	eljárási szabályzat 52. cikk (2) bekezdés
Illetékes szekció:	Ipari Szerkezetváltás Konzultatív Bizottsága
Elfogadás a szekcióülésen:	2024.11.5.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2024.12.4.
Plenáris ülésszak száma:	592.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	197/0/5

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB üdvözli, hogy az Európai Bizottság a 2024–2029-es időszakra vonatkozó új szakpolitikai iránymutatásokban bejelentette, hogy elkötelezte magát egy olyan, Európa fenntartható jólétére és versenyképességére vonatkozó terv kidolgozása mellett, amely a zökkenőmentes zöld és digitális átálláshoz elengedhetetlen, új „tiszta ipari megállapodáson" és megfelelően működő uniós egységes piacon alapul.

1.2. Az EGSZB elismeri, hogy a szakmai szolgáltatások alapvető szerepet játszanak a „tiszta ipari megállapodás" szerves részét képező zöld átállásban, amely lehetőségeket és kihívások egyaránt tartogat, különösen a készségigények tekintetében.

1.3. Az EGSZB arra kéri az uniós intézményeket, hogy hozzanak olyan intézkedéseket a vállalkozások számára, amelyek segítségével alkalmazkodni tudnak a zöld átálláshoz hasonló összetett folyamat miatt bekövetkezett változásokhoz. Ez azért fontos, hogy Európában tartsák a vállalkozásokat, és az Európai Unióban kezelni tudják a kihívásokat tartogató fenntarthatósági célkitűzéseket. Különös figyelmet kell fordítani a családi és a mikro-, kis- és középvállalkozásokra (mkkv-k) és a versenyképességi célkitűzések elérésére.

1.4. Az EGSZB-t aggodalommal tölti el, hogy a munkaerő- és szakemberhiány, a strukturális munkaerőhiány, a növekvő szabályozási, adminisztratív és pénzügyi terhek, valamint az ellátási láncokon belüli gyors változások által előidézett új kihívások miatt megakadhat a zöldítési folyamat.

1.5. Végre kell hajtani a készségek uniójával kapcsolatos új elképzelést. Következetes reformokat kell végrehajtani az oktatási rendszereken belül, hogy a tanterveket hozzáigazítsák a munka világában bekövetkező változásokhoz, támogassák az összes idevonatkozó oktatási programot (többek között a STEM terén), új szakképzési stratégiát hajtsanak végre, támogassák a tanárokat, valamint hogy javuljon az uniós szintű koordináció.

1.6. Az uniós intézményeknek és a tagállamoknak el kell ismerniük, hogy a szakmai szolgáltatások – akár szabályozva vannak, akár nem – alapvető szerepet játszanak azon ambiciózus cél elérésében, hogy Európa ismét prosperáljon. E cél elérése során azonban biztosítani kell a környezetvédelmi és fenntarthatósági célkitűzésekkel való összhangot, valamint támogatni kell, hogy a készségek a gazdasági ágazatokkal szinergiában fejlődjenek, kifejezetten figyelembe véve az értékláncok változó struktúráit.

1.7. Az EGSZB elismeri továbbá, hogy uniós és tagállami szinten egyaránt ösztönözni kell az oktatási kezdeményezéseket. Ez magában foglalhatja azt is, hogy speciális pénzügyi ösztönzőket biztosítanak az olyan szakoktatási és -képzési kurzusokhoz, amelyek célja, hogy környezetbarátabbá tegyék a szakmai szolgáltatásokat. Magában foglalhatja uniós szintű tudományos tanfolyamok kidolgozását is, amelyek új szakembereket vonnak be vagy meglévő szakembereket képeznek a fenntarthatósági célkitűzések terén, valamint előmozdítják a meglévő készségekhez és munkahelyekhez való alkalmazkodást és azok javítását (továbbképzési és átképzési programok). Ezek a kezdeményezések új készségeket is létrehozhatnak a zöld és digitális átálláshoz.

1.8. Az EGSZB azt javasolja, hogy a kapcsolódó tevékenységek üzemméretének javítása érdekében – az egyes tagállamok sajátosságait kellően figyelembe véve – dolgozzanak ki célzott szakpolitikákat a szakmai szolgáltatások hálózatba szervezésének támogatására.

1.9. A készséghiány úgy szüntethető meg, ha követjük a fenti javaslatokat, valamint Európán belül biztosítjuk a képzett szakemberek képzését, illetve az Unión kívülről szakpolitikák és kezdeményezések segítségével szakembereket vonzunk (ideértve pl. a „tehetségbázis" kezdeményezést, amely segíthet a harmadik országokból szakembereket vonzani, ugyanakkor bővítheti az uniós szakemberek piacát).

1.10. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a szociális partnerek, a szakmai szolgáltatási szervezetek és más érintett civil társadalmi szervezetek fontos szerepet játszanak a sikeres és igazságos zöld átállási folyamatokban.

1.11. Az EGSZB a szakmai szolgáltatások nyújtásának tágabb összefüggésében más kihívásokra, többek között a képesítések elismerése terén fennálló akadályokra is rávilágít, amelyeket fel kell számolni a szakmai mobilitás fellendítésének és a készséghiányok kezelésének elősegítése érdekében. Az EGSZB folyamatos erőfeszítéseket javasol ezen a területen, többek között az e kérdésekkel kapcsolatos további vélemények kidolgozásával.

2. **Politikai háttér**

2.1. Az EU Tanácsának 2024. április 17–18-i rendkívüli ülésén az uniós vezetők elkötelezték magukat egy teljes mértékben integrált egységes piacban gyökerező, új európai versenyképességi megállapodás mellett. Ennek az európai gazdasági, gyártási, ipari és technológiai bázis megerősítésére kell irányulnia, ezáltal biztosítva az Unió gazdasági rezilienciáját és ipari megújulását, globális versenyképességét, technológiai vezető szerepét és – üzleti helyszínként – a vonzerejét. Az Európai Bizottság elnökének 2024–2029-es időszakra vonatkozó új politikai iránymutatásában konkrét intézkedések szerepelnek, és a nemrég megjelent Draghi-jelentés ([1]) is egyértelműen kiemelte az EU hosszú távú célkitűzéseit.

2.2. **Folyamatban van ugyan a zöld átállás, de számos ágazatban döntő fontosságú lépéseket kell még tenni.** Az adatok ugyanis arra engednek következtetni, hogy bár az európai tevékenységek egyes környezeti hatásai idővel csökkentek – ahogy azt a szén-dioxid-kibocsátási és anyaghatékonysági statisztikák is mutatják –, a stabil átálláshoz viszont további lépésekre van szükség ([2]).

2.3. A fő hangsúlyt a 2030-ra vonatkozó meglévő jogi keret legegyszerűbb, legméltányosabb és leginkább költséghatékony módon történő végrehajtására kell helyezni. A bejelentett – az iparágak és a vállalatok átmeneti időszakban történő támogatását célzó, a **dekarbonizáció felgyorsítására vonatkozó jogszabályra** támaszkodó – **tiszta ipari megállapodás** azonban számos kihívást és lehetőséget is tartogat.

2.4. **Az ipart Európában kell tartani** ([3])**, mert az ipar fogja biztosítani azokat az éghajlati megoldásokat, amelyekre Európának szüksége van.** Az uniós vezetők elkötelezettek amellett, hogy együttműködjenek az érdekelt felekkel egy olyan hatékony iparpolitika ([4]) kidolgozása és végrehajtása érdekében, amely versenyképes módon (az adminisztratív és szabályozási terhek csökkentésével) dekarbonizálja iparunkat, megteremti az Unió versenyelőnyét a digitális és a tiszta technológiák terén, diverzifikálja és védi a stratégiai ellátási láncokat, valamint erősíti Európa védelmi technológiai és ipari bázisát.

([1]) Draghi, M., 2024, *The future of European competitiveness* [Az európai versenyképesség jövője].
([2]) Lásd a következő weboldalon található adatokat: https://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi.
([3]) Az antwerpeni nyilatkozat aláírói. Szeretne csatlakozni?
([4]) Az EUCO következtetései, 2024. április 18.: https://www.consilium.europa.eu/media/m5jlwe0p/euco-conclusions-20240417-18-en.pdf.

2.5. **A zöld átállás ágazati változásokat is magával hoz, valamint a környezetvédelmi ipar jelentőségének növekedését is maga után vonja.** Bizonyos adatok arra utalnak, hogy a környezetvédelmi ipar területén gyorsabban növekszik a foglalkoztatás és a hozzáadott érték, mint a teljes uniós gazdaságban ([5]), ami új szakmai szolgáltatások (pl. zöld ellenőrzések) előtt nyitja meg az utat.

2.6. Az európai zöld megállapodásnak mindenekelőtt igazságosnak kell lennie, és figyelembe kell vennie az éghajlati és energetikai átállás lehetséges kockázatait és költségeit. Csak egy erős ipari szerkezet, valamint a szociális partnerek (munkáltatók és munkavállalók) között minden szinten folytatott, megerősített és jól strukturált, folyamatos szociális párbeszéd mellett biztosíthatjuk az igazságos zöld átállást. Az átállási folyamatba be kell vonni a zöld és digitális átállás céljainak elérése szempontjából döntő jelentőséggel bíró szakmákat képviselő szervezeteket és szövetségeket.

3. Csekély eredmények a szolgáltatási ágazaton belüli strukturális reformok terén

3.1. A Covid19-világjárvány következtében az uniós gazdaságot ért példátlan sokk miatt minden fronton válaszlépéseket kell tenni a sikeres gazdasági fellendülés biztosítása érdekében. Más intézkedésekkel együtt **a szolgáltatási ágazaton belüli hatékony és hathatós strukturális reformok lendületet adhatnak a gazdaság helyreállításának, és hozzájárulhatnak a gazdaság fenntarthatóvá tételéhez**. A szolgáltatások jelentős szerepet játszanak az uniós gazdaságban, nemcsak a hozzáadott értékhez és a foglalkoztatáshoz való közvetlen hozzájárulásuk, hanem az értékláncok láncszemeiként betöltött szerepük, valamint az ipari ökoszisztémákban ([6]) és az innovatív zöld megoldások kidolgozásában betöltött alapvető szerepük miatt is.

3.2. **Az európai ipari megállapodásról szóló antwerpeni nyilatkozat** ([7]) **új lendületet ad a szakmai szolgáltatásoknak.** Európában és az európai iparpolitikán belül sürgősen egyértelműségre, kiszámíthatóságra és bizalomra van szükség. Az aláírók **átfogó cselekvési tervet** szorgalmaznak **annak érdekében, hogy stratégiai prioritásként fokozzák a versenyképességet, valamint megteremtsék egy szilárdabb európai üzleti modell feltételeit**.

3.3. **A szakmai szolgáltatások döntő szerepet játszanak az energetikai és zöld átállásban**, mivel speciális készségeket, valamint magas szintű biztonsági és minőségi normákat biztosítanak a fenntartható technológiák fejlesztéséhez és megvalósításához. Etikai értékeik, szakértelmük és a folyamatos képzés iránti elkötelezettségük alapvető fontosságú a hatékony, alacsony környezeti hatású infrastruktúrák tervezésében és kiépítésében, ezáltal előmozdítva az innovációt és a termelési folyamatok integritását, segítve a vállalkozásokat (különösen az mkkv-kat) a fenntartható gazdasági tevékenységek fogalmának újbóli meghatározásából fakadó szabályozási és adminisztratív kihívások kezelésében, valamint az e tevékenységekhez rendelkezésre álló finanszírozási lehetőségek azonosításában.

4. A szolgáltatási ágazat kulcsfontosságú szerepe a zöld ellátási láncok megvalósításában és az értékláncok újrapozícionálásában

4.1. A jelenlegi európai gazdasági környezetben jelentős változások figyelhetők meg a gyártási ellátási láncok dinamikájában. Ezek a változások várhatóan elősegítik az értékláncok újrapozicionálását és ösztönzik a gazdasági tevékenységek visszatelepítését, mivel számos vállalat fontolgatja, hogy visszatelepíti a korábban harmadik országokba kihelyezett termelést és szolgáltatásokat. A szakmai szolgáltatások ([8]) biztosítják a vállalkozások számára az e kihívások kezeléséhez szükséges támogatást.

4.2. **Emellett a folyamatban lévő átalakulás különös jelentőséggel bírhat az mkkv-k számára**, amelyeknek a zöld átállással járó kihívások – többek között a nagyobb vállalkozásokra tekintettel meghatározott kötelezettségek betartása – miatt gondoskodniuk kell a zöld és fenntarthatósági kérdések kezeléséhez szükséges kapacitás kiépítéséről. A kkv-k és a szakemberek együttműködése lehetővé teheti a vállalkozások számára, hogy versenyképesebbé, innovatívabbá és reziliensebbé váljanak. A finanszírozási források rendelkezésre állása, a pénzügyi ösztönzők/támogatások, a potenciális piacok azonosításához nyújtott segítség, valamint az új termékek, szolgáltatások vagy folyamatok kifejlesztése, illetve a marketing vagy a forgalmazás terén nyújtott támogatás döntő jelentőséggel bír az erőforrás-hatékony jövőre való átállás szempontjából ([9]). Ezek a zöld tanácsadási szolgáltatások szakmai szakértelmen alapulnak, és fontos piacot biztosítanak a kkv-k számára az új szakmai szolgáltatások tekintetében, ezért fejlesztésre és ösztönzésre szorulnak.

([5]) 2000–2021-es Eurostat-adatok: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Environmental_economy_%E2%80%93_statistics_on_employment_and_growth.
([6]) A Bizottság közleménye a szakmai szolgáltatások szabályozására vonatkozó 2017. évi reformajánlások áttekintéséről és aktualizálásáról (COM(2021) 385 final).
([7]) Uniós ipari csúcstalálkozó, 2024. február 20.: https://antwerp-declaration.eu/pdf/declaration.pdf.
([8]) Ezek közé tartoznak a szociális-egészségügyi, a műszaki és a gazdasági-jogi, valamint a több területet érintő szakmák.
([9]) Az Eurobarométer 2022. márciusi, 498. sz. gyorsfelmérése: https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2287.

4.3. Ezért a szolgáltatások terén elért haladás az uniós iparra nézve is jelentős pozitív továbbgyűrűző hatásokkal jár ([10]). Az uniós feldolgozóipar keresletébe beágyazott teljes hozzáadott érték mintegy 38 %-a szolgáltatásokból származik ([11]). Ezeket a szolgáltatásokat az Unión belül és kívül egyaránt forgalmazzák ([12]), ami hatással lehet a foglalkoztatásra és munkahelyek megszűnéséhez vezethet. Az egyes tagállamok sajátosságait is figyelembe kell venni, mivel a kis- és mikrovállalkozások esetében a szakmai szolgáltatók közelsége döntő tényezőt jelent a kereslet meghatározásában. Emiatt még inkább égető szükség van a kisebb szakmai szolgáltatókat is célzó továbbképzésre és átképzésre.

4.4. A dokumentált adatok arra engednek következtetni, hogy **a fenntartható ellátási láncok növekedésének és versenyképességének javítását illetően jelentős lehetőségek állnak a szakemberek előtt a műszaki és a jogi-gazdasági területeken**. Ez a zöld átállás tekintetében a szakmák potenciális (immateriális) hozzáadott értékének részét képezi. Maga a szakmai szolgáltatások ágazata is közvetlenül hozzájárulhat a kibocsátáscsökkentéshez. A kibocsátások mintegy 10 %-kal csökkenthetők az üzleti utak csökkentésével; 30–40%-kal azzal, hogy megújuló energiát és hőt használunk az irodákban; és további 15 %-kal környezetbarátabb közlekedési módok (megújuló üzemanyagok, elektromos járművek stb.) választásával ([13]).

5. A zöld és digitális átálláshoz szükséges készségek fejlesztése

5.1. A gazdaság környezetbarátabbá tételének foglalkoztatási és készségekkel kapcsolatos dimenziói minden gyökeres átalakulás esetében közösek. Az ilyen átállások megfigyelést, előrejelzést, figyelemfelhívást, a képzési kínálat kiigazítását, az átállás megkönnyítését és helyi fellépést tesznek szükségessé.

5.2. A nagyratörő európai környezetvédelmi és fenntarthatósági célkitűzések új munkahelyeket teremtenek és megváltoztatják a meglévő munkahelyeket. **Ez a folyamat minden bizonnyal hatással lesz a szakmai szolgáltatások továbbfejlesztésének feltételeire.** A továbbképzés és az átképzés, az egész életen át tartó tanulás, valamint a humán és a multidiszciplináris készségek kulcsfontosságúak annak biztosítása szempontjából, hogy a vállalatok a változó igényeik kielégítéséhez megfelelően képzett munkaerővel rendelkezzenek. Foglalkozni kell a meglévő szakemberek szerepével és a szükséges készségek alakulásával. A készségek, kompetenciák, képesítések és foglalkozások európai osztályozásának (ESCO) felülvizsgálata 571 zöld készségre, transzverzális készségre és tudáskoncepcióra terjedi ki, amelyek összhangban vannak a zöld készségek Cedefop által megadott fogalommeghatározásával ([14]). Célzott erőfeszítésekre van szükség a meglévő fenntarthatósági követelmények, valamint a szakmai készségek és a munkahelyek közötti „megfelelés” megteremtése érdekében, és ez nem lesz könnyű.

5.3. A digitalizáció bővítheti a meglévő szabadfoglalkozású szakmaprofilokat, erősítheti az interdiszciplináris együttműködést más foglalkozásokkal, valamint a Római Nyilatkozatban ([15]) megnevezett kritériumokból kiindulva, egy folyamatosan fejlődő rendszer szellemében kedvezhet új szakmák létrejöttének. Ezenkívül a digitalizáció erősíteni fogja a szakmai szolgáltatások tartós elüzletiesedését és megváltoztatja a hagyományos szakmaprofilokat. Ami a legfontosabb, **a digitális és a zöld átállás „kettős átállásnak” tekinthető**, mivel ezek összekapcsolódnak és erősíthetik egymást.

5.4. **Az uniós források oktatásba és készségekbe irányuló beruházásokkal kapcsolatos** (például **a készségfejlesztési paktum, a nettó zéró készségeket fejlesztő akadémiák és a nagyszabású készségfejlesztési partnerségek** keretében végrehajtott intézkedések támogatása érdekében történő) **hatékonyabb és koordinált nemzeti szintű felhasználása** ([16]) segíthet összehangolni az oktatást és a képzést, valamint a készségek iránti keresletet. Fontos, hogy tovább erősítsük a szakképzés szerepét és profilját, hogy az emberek már a korai szakasztól kezdve elsajátíthassák az alap-, a vezetői, a horizontális és a STEM-készségeket. Egyúttal jobban kell pozicionálni a szakképzést, és a termelékenység és az innováció mozgatórugójaként kell azt elismerni.

([10]) A Bizottság közleménye a szakmai szolgáltatások szabályozására vonatkozó 2017. évi reformajánlások áttekintéséről és aktualizálásáról (COM(2021) 385 final).

([11]) BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM: Az egységes piacra vonatkozó 2023. évi éves jelentés – A 30 éves egységes piac.

([12]) Az Unión kívüli kereskedelemmel kapcsolatos forrás: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=EU_international_trade_in_other_business_services. Az Unión belüli kereskedelemmel kapcsolatos megfontolásokhoz szükséges adatok forrása: az Eurostat nemzetközi árukereskedelemre vonatkozó adatbázisán alapul. A figyelembe vett kategóriák a következők: „Szolgáltatások: pénzügyi szolgáltatások”; „Szolgáltatások: szakmai és vezetési tanácsadási szolgáltatások”; „Szolgáltatások: műszaki, kereskedelmi és más üzleti szolgáltatások”; elérhető a következő internetcímen: https://ec.europa.eu/eurostat/web/international-trade-in-goods/database.

([13]) Világgazdasági Fórum, *Net-Zero Challenge: The Supply Chain Opportunity,* 2021. január, 39. o., elérhető az alábbi linken: https://www.weforum.org/publications/net-zero-challenge-the-supply-chain-opportunity/.

([14]) Cedefop (2012), *Green skills and environmental awareness in vocational education and training* [Zöld készségek és környezetvédelmi érzékenység a szakmai oktatásban és képzésben], az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg: https://www.cedefop.europa.eu/files/5524_en.pdf. A zöld készségek a következőképpen határozhatók meg: „azok az ismeretek, képességek, értékek és attitűdök, amelyek az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatását csökkentő társadalomban való élethez, illetve annak fejlesztéséhez és támogatásához szükségesek”. A zöld készségek közé tartoznak az energetikai audittal kapcsolatos készségek (az információs készségekkel összefüggésben), valamint a munkatársak újrafeldolgozási programokkal vagy veszélyes hulladékokkal kapcsolatos képzéséhez kapcsolódó készségek (a kommunikációval, az együttműködéssel és a kreativitással összefüggésben). A zöld ismeretek a fenntartható szerelési anyagokat és a (gépiparral, gyártással és építőiparral összefüggő) kibocsátási előírásokat is felölelik. Lásd (az osztályozási módszertan esetében is): https://esco.ec.europa.eu/en/about-esco/publications/publication/green-skills-and-knowledge-concepts-labelling-esco.

([15]) Új európai jövőkép: https://www.romemanifesto.eu/.

([16]) *Az egységes piacról és a versenyképességről szóló 2024. évi éves jelentés.*

5.5. **A partnerségek ösztönzése méretgazdaságossághoz vezethet, ami növelné a szakmai szolgáltatók versenyképességét.** Ez várhatóan különösen fontos lesz a családi vállalkozások, a kkv-k és a mikrovállalkozások működési környezetében, valamint olyan esetekben, amikor bizonyos munkahelyek automatizálása akadályozhatja bizonyos készségek fejlesztését. A szociális partnerek és a szakmai szervezetek (különösen a munkáltatók) alapvető szerepet töltenek be a szakképzés megtervezésében és megvalósításában. A STEM- és a vállalkozói pályákat és -tudományágakat a fiatalok, különösen a nők és a lányok körében is elő kell mozdítani. Általánosságban elmondható, hogy a nemzeti szakpolitikai döntéshozóknak minden szinten nagy jelentőséget kell tulajdonítaniuk a hatékony pályaorientációval kapcsolatos beruházásoknak. Az uniós szintű eszközök, például a közös képzési keretek szintén nagyon hasznosak lehetnek bizonyos szakmák és területek, például a műszaki tudományok esetében.

5.6. A szakmai készségek és az oktatási programok közötti integráció fokozása érdekében **mindenképpen új alapokra kell helyezni a szakmai képesítések megszerzését célzó egyetemi képzéseket**. Ha szakembereket is bevonnának a képzések tartalmának meghatározásába, akkor azzal még inkább interdiszciplinárissá válnának a képzések, illetve nyitottabbak is lennének a társadalmi és piaci dinamika szempontjából. Emellett nagyon fontos az alkalmazott kutatás előmozdítása is, például ipari doktorátusok révén, hogy nagymértékben specializált munkaköri profilok jöjjenek létre. Az egyetemi oktatási programok tagállamok közötti, illetve európai szintű összehangolása hozzájárulhat a fiatal szakemberek ismereteinek, oktatásának és képesítésének javításához – ahogy azt az Európai Bizottság 2024 márciusában előterjesztett kezdeményezései is célozzák ([17]). Sokat segítene ebben az európai egyetemek hálózatának kialakítása is. Kiemelt figyelmet kell fordítani – különösen az esélyegyenlőség kapcsán – a fogyatékossággal élő és a speciális igényekkel rendelkező személyekre is, hogy senki se maradjon le.

6. A készséghiány kezelése

6.1. A zöld átálláshoz szükséges készségek átformálása rendszerszintű kihívást jelent. Bizonyos adatok ([18]) arra engednek következtetni, hogy a zöld átállás várhatóan – az érintett ágazatok technológiai jellemzőitől függetlenül – jelentős átképzéssel fog járni. Összességében ez összefügg azzal, hogy egyértelműen azonosítani kell a „zöld" szakmákat, és különböző szinteken (pl. egyetemi képzés, munkahelyi képzés, egész életen át tartó tanulás) kell oktatást nyújtani a készséghiányok felszámolása, valamint – a kínálati oldalon (uniós szintű vagy helyi szakmai partnerségek) és a keresleti oldalon (pl. kisvállalkozások, hálózati vagy regionális partnerségek) egyaránt – a növekedést célzó erőfeszítések megkönnyítése érdekében. Egyes szakmákon, többek között a STEM-szakmákon belül várhatóan különös jelentőséggel fog bírni a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos dimenzió a szakpolitikák kialakítása során. A zöld átállás új foglalkozások (karbonkönyvelők; szén-dioxid-leválasztási, -hasznosítási és -tárolási szakemberek; éghajlat-politikai jogászok; környezeti, társadalmi és irányítási szempontokkal foglalkozó tanúsítási és audit szakemberek stb.) megjelenésével is jár. Az oktatási ágazatban tükröződnie kell, hogy van kereslet ilyen új szakmák iránt, és ennek jegyében arra kellene ösztönözni az ágazatot, hogy az ilyen kereslet kielégítése érdekében dolgozzon ki új tanterveket vagy újítsa meg a meglévőket. **Általánosságban elmondható, hogy a szakemberhiányt kifejezetten célzottan kidolgozott szakpolitikákkal kell kezelni, nem pedig széles körű egyenmegoldásokkal.**

6.2. Európának vonzónak lennie a tehetségek és a szakmai szolgáltatók számára, illetve nyitottnak kell lennie az irányukban, származzanak akár a határain belülről, akár harmadik országokból. A tehetségbázisról szóló rendeletre irányuló európai bizottsági javaslat ([19]) (amely a harmadik országbeli munkáltatók és álláskeresők számára létrehozná az első közös informatikai platformot) szintén jó eszközként szolgálhat a harmadik országokból származó szakmai szolgáltatók vonzására. Az átképzett munkavállalók és az „új" készségek iránti növekvő igények kielégítése során azonban figyelembe kell venni a képzés és az oktatás minőségét, valamint azt, hogy a zöld átállással összhangban az egyes országokban megváltozik a stratégiai értékláncok szerkezete.

6.3. A folyamatban lévő átállás más kihívásokat is tartogat, amelyek a szakmai szolgáltatásnyújtással összefüggésben meglévő kérdéseket is felölelhetnek. Ide tartoznak a képesítések elismerésével kapcsolatos akadályok, amelyeket fel kell számolni a szakmai mobilitás fellendítésének és a szakemberhiány mérséklésének elősegítése érdekében ([20]). A szakmai képesítések elismeréséről szóló irányelv 2013. évi felülvizsgálatában ([21]), valamint az Európai Számvevőszéknek a szakmai képesítések elismeréséről szóló különjelentésében (2024) ([22]) is foglalkoznak ezzel a kérdéssel. **Ez rávilágít azokra az új kérdésekre, amelyekkel a zöld átállással összefüggésben mélyrehatóbban kell foglalkozni.**

([17]) Az egyetemekre vonatkozó csomag: https://education.ec.europa.eu/news/commission-presents-a-blueprint-for-a-european-degree.
([18]) https://op.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/2f2543c2-c4b5-11ee-95d9-01aa75ed71a1.
([19]) Az uniós tehetségbázis létrehozásáról szóló rendeletre irányuló javaslat: https://home-affairs.ec.europa.eu/regulation-establishing-eu-talent-pool_en.
([20]) Ursula von der Leyen európai bizottsági elnök Unió helyzetéről szóló 2022. évi értékelő beszéde.
([21]) HL L 354., 2013.12.28., 132. o., https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32013L0055.
([22]) https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2024-10/SR-2024-10_hu.pdf.

7. **Kapcsolódási pontok más, kidolgozás alatt álló véleményekkel**

E vélemény kidolgozása során folyamatosan egyeztettünk a *„Munkaerő- és szakemberhiány a közlekedési, az energetikai, az infrastrukturális és a digitális ágazatban”* című, TEN/836. sz. véleményen dolgozó csapattal. A két vélemény kiegészíti egymást, különösen abból a szempontból, hogy közös célok vezérlik őket: ilyen a munkaerőpiaci hiányokra vonatkozó cselekvési terv végrehajtásának támogatása ([23]), valamint az, hogy a kettős átállási folyamatok során kezeljék a készségkereslet és -kínálat közötti eltéréseket.

Brüsszel, 2024. december 4.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Oliver RÖPKE

([23]) Az Európai Bizottság intézkedéseket határoz meg a munkaerő- és szakemberhiány kezelésére – Foglalkoztatás, szociális ügyek és társadalmi befogadás – Európai Bizottság.